אין מעמידין פרק שני . עבודה זרה כה.

וידוס השמש. ביהושע כתיב כשנלחם עם חמשת המלכים הללו על הגבעונים. והכא נקט לה משום דפליגי לעיל [כד:] ר"מ ורבי שמואל בר נחמני במדרש פסוקא דוישרנה ופליגי נמי במדרש השמש: **וידוס.** שתק מלומר שירה שכבל עת לכתו אינו שותק ובעמידתו שותק ויהושע אומר שירה כשכילה דכתיב [יהושע י] אז ידבר יהושע לה' כיום תת ה' וגו': **עד יקום גוי.** יעקוב שכלל מאויביו: **הלא היא כתובה על ספר הישר.** שעתיד ליעשות לי גם: **ספר אברהם בו'.** היינו ספר בראשית שמעשה אבות כתובים בו: **מום ישרים.** בלעם מבקש על עצמו שיומת מיתה של גויעה כמותן: **והיכא רמיזא.** בבראשית שעתיד יהושע לבא לגם זה. יהושע משבט אפרים בא דכתיב (במדבר יג) למטה אפרים הושע בן נון [וכתיב באפרים וחרבו יהיה] מלא הגויים כל הארצות נתמלאו מירמתו ומאימתו זרעו של אפרים יהיה מלא הגויים אדם נולא כאן מלחמה ואין בני אפקמייא יודעין בה אבל בשעה שעמדה לו חמה ליהושע נראה לכל העולם וירמו מפיהו: **ספר משנה תורה וספר שופטים** ל"ג הכא ואגב ריסטא דגירסא דלקמן ניקבעה (ג) היא ושבשתא היא דהא לא רמיזא ביה: **ויעמד השמש.** יש כשמעה שתי עבכות אחת בחצי השמים והיינו בחצי היום ואחת סמוך לשקיעתו: **דכתיב ולא אץ לבוא.** אלא שהה כיום תמים דהיינו עשרים וארבע שעות דיום אינו תמים ושלם אלא עם לילו: **עשריים וארבעה.** היה אותו יום מעלות השחר עד יציאת הכוכבים ויום תמים אכולה מילאת קאי אהלון ואעמידה: **אויל שיח.** עד חצי השמים: **וקם שיח.** דכתיב ויעמד השמש: **ואויל שיח.** עד ערב וקם שיח דכתיב ולא אץ לבוא: **כולה מילתא.** הילוכו ועמידתו כיום תמים עשרים וארבע של יום ולילה דשחר ימים: **ל' ושיח.** דיום תמים דקרא אעמידה לאוד קאי: **ארבעים ושמונה.** דיום תמים דקרא אשהיה דשקיעה קאי וקמייתא דלא כתיב ביה כיום תמים סתם עמידה שניים עשר שעות כעמידה שדרכו לעמוד ולשמוח בלילה: **איכא דאמרי.** הכי שיעורי דהכי רבנן כתוספתא שמיוסף על היום קאמרי להו: **רבי יהושע בן לוי אמר עשרים וארבע.** הוא התוספתא ויום תמים אעמידה קאי: **ור"א אמר ל"ו.** הוי תוספתא ויום תמים דקרא אעמידה דלא אץ לבוא קאי וקמייתא סתמא י"ב שעות כתוב לילה: **ור' שמואל בר נחמני.** סבר דכיום תמים אעמידה דולא אץ לבוא קאי ומיהו מקיש עמידתו דאלי השמים לביאתו דלא אץ לבוא: **נקדימון בן גוריון גמרא.** שהלוויהו הגמון [1] אחד עשר מעיות כו' במסכת תענית כפ' סדר תעניות אלו (דף יט:): **למשה.** במלחמת סיחון: **לא היה כיום הזה.** במעשה דיהושע כתיב: **אבני ברד.** דלא היו במשה: **ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מפניהם כי בידך נתתי אותם לא יעמד איש מפניך.** בקינה שקונן דוד על שאול כתיב: **הלא היא כתובה.** דבני יהודה היו מושכי קשת: **יד כנגד עורף.** המושך בקשת נותן ידיו כנגד עיניו דהיינו מול העורף הטרי"ל בלע"ז: **דכתיב.** במשנה תורה ועשית הישר והטוב: **איזהו היא מלחמה שצריכה לימוד כו': ומנלן.** דקרא ביהודה כתיב: **דכתיב.** בריש"ל דסיפרא מי יעלה בתחלה אל הכנעני להלחם בו ויאמר הש' יהודה יעלה אלמא סתם מלחמה דסיפרא ליהודה קיימי: **וירם הטבח אם השוק ואת העליה.** משום פלוגתא דהני אמוראי גופייהו נקט לה: **והעליה.** מה שעליה: **דממכא שוק לאליה.** השוק סמוך [2] לאליה שהאליה מלמעלה ונסמכה על השוק ושוק הוא עצם של זומת הגיד הממונע בין קולית לארכובה ואינגיר התחתונים סומכין את העליונים: **דמחיי.** מניח חזה על השוק גבי חזה ושוק ושוק של שלמים בשעת תנופה והיינו סעודתא אע"פ דזבח הוה כדכתיב (שמואל ב ט) כי הוא יאכל (את) זאבח ושוק דידהו לכהן דבמה קטנה הוה וקיימא לן בפרק בתרא דזבחים (דף קיט:) חזה ושוק בבמה גדולה ואין חזה ושוק בבמה קטנה: **שופי.** כף הירך הסובב עצם הקולית וקורין פולפ"א: **לא יתייחד איש אחד עם שתי נשים.** שהנשים דעתן קלות ומתיהן מתרלינה לעבירה:

למשה ליהושע ולגקדימון. הא דלא קאמיר נמי יעקב כי שם לא היו רק תשלומין דלאמרי' (חולין דף נא:) שמא שקעה בעבורו זרחה בעבורו ומהאי טעמא נמי לא אמיר מזקיה שלא היו לך תשלומין ליום שנתקצר בימי אחז והכי"ל אלחנן אומר דהכוא מעשה דחזקיה לא היה אלא אות בעלמא שהרי לא עמד השמש כלל במקום אחד אלא שהלך לאחוריו דבבראשית רבה איכא נמי נמ"ד וישם ה' לקין אות מלמד (ד) שהעמיד לו גלגל חמה: לא

[1] וידום השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנא' [2] תמות נפשי מות ישרים והיכא רמיזא [3] וזרעו יהיה מלא הגוים [אימתי יהיה מלא הגוים] בשעה שעמדה לו חמה ליהושע [1] ויעמד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים וכמה א"ר יהושע בן לוי עשרים וארבעה [שעי] אויל שית וקם שית אויל שית וקם שית כולה מלתא כיום תמים ר' אלעזר אמר שלשים ושית אויל שית וקם תריסר אויל שית וקם תריסר עמידתו כיום תמים רבי שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אויל שית וקם תריסר אויל שית וקם עשרים וארבעה[6] [שנאמר] ולא אץ לבוא כיום תמים מכלל דמעיקרא לאו כיום תמים [הוה] א"ד בתוספתא פליגי ר' יהושע בן לוי אמר עשרים וארבעה אויל שית וקם תריסר אויל שית וקם תריסר עמידתו כיום תמים ר"א אמר שלשים ושש אויל שית וקם תריסר אויל שית וקם עשרים וארבעה ולא אץ לבוא כיום תמים [6] ר' שמואל בר נחמני אמר ארבעים ושמונה אויל שית וקם עשרים וארבעה אויל שית וקם כ"ד מקיש עמידתו לביאתו מה ביאתו כיום תמים אף עמידתו כיום תמים [7] תנא כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו חמה למשה ולנקדימון בן גוריון יהושע קראי נקדימון בן גוריון גמרא למשה מנלן [8] אתיא אחל אחל כתיב הכא [4] אחל תת פחדך וכתיב התם ביהושע [5] אחל גדלך ורבי יוחנן אמר אתיא תת תת כתיב הכא אחל תת פחדך וכתיב ביהושע [6] ביום תת ה' את האמורי ר' שמואל בר נחמני אמר מגופיה דקרא שמעת ליה [4] אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך אימתי רגזו וחלו מפניך בשעה שעמדה לו חמה למשה מיתיבי [7] ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו איבעית אימא שעות הוא דלא הוו נפיש כולי האי ואיבעית אימא אבני ברד לא הוו דכתיב [8] ויהי בנוסם מפני בני ישראל הם במורד בית חורון וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים עד עזקה וימותו כתיב [9] ויאמר ללמד בני יהודה קשת הנה כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים דכתיב בהו תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו והיכא רמיזא [10] יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויביך ואיזו היא מלחמה שצריכה יד כנגד עורף הוי אומר זו קשת ר"א אומר זה ספר משנה תורה ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב (ג) [11] ועשית הישר והטוב בעיני ה' והיכא רמיזא [12] ידיו רב לו ואיזו היא מלחמה שצריכה שתי ידים הוי אומר זו קשת ר' שמואל בר נחמני אמר זה ספר שופטים ואמאי קרו ליה ספר הישר דכתיב [13] בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה והיכא רמיזא [14] למען דעת דורות בני ישראל ללמדם מלחמה ואיזו היא מלחמה שצריכה לימוד הוי אומר זו קשת ומנלן דביהודה כתיב דכתיב [15] מי יעלה לנו (בתחלה) אל הכנעני [7] להלחם בו ויאמר ה' יהודה יעלה [16] וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול מאי והעליה ר' יוחנן אומר שוק ואליה מאי והעליה דמסמכא שוק לאליה ורבי אלעזר אומר שוק וחזה מאי והעליה דמחית לה לחזה עילויה דשוק כי בעי אנופי ומנפי ליה ורבי שמואל בר נחמני אמר שוק ושופי מאי והעליה שופי עילויה דשוק קאי: לא תתייחד אשה עמהם: במאי עסקינן אילימא בחד דכוותה גבי ישראל מי שרי [9] והתנן [א] לא יתייחד איש אחד עם שתי נשים

מסורת הש"ס

א) נכ"ל: עפרים ואתרנא, יכן (לקן), ב) תענית כ, ג) ס"פ ד"ר אלעזר, ד) (בתחלה), ה) קידושין פ:, ו) (נ"ל שתים), ז) (סותר. רש"ס),

הגהות הב"ח

(א) נמ' כיום תמים מכלל דמעיקרא לאו כיום תמים ר' שמואל כר נחמני: (ב) שם דכתיב ביה ועשית הישר וטו' דכתיב ביה בימים: (ג) רש"י ד"ה ספר וכו' ניקבעה הבא ובגמרא: (ד) תוס' ד"ה למשה וכו' מלמד שהגדיה לו גלגל חמה:

לעזי רש"י

השירי"ל. עורף.

פולפ"א. הבשר שעל עצם הירך.

מוסף רש"י

אתיא אחל אחל. כתיב במלחמת יהושע אחל נדלך ובמלחמת משה כתיב אחל את פחדך. היה יהושע נקדמה לו אמה במלחמתו דכתיב בהיה. אף משה כן, שכן דרך הכתובין למד סתום מן המפורש כגמרא, בדבור דומה למבירו, ובגזירה שוה אחת מן י"ג מדות שנתנו לו למשה מסיני, ובתחילה סיפרא מפורש (תענית כ:). **עם שתי נשים.** מפני שדעתן קלה ומתיהן מרוחות להתפתות ולא תיתא זו מתכירתה, אף היא תעשה כמותה (קידושין פ:).

רבינו חננאל

וידום השמש וירח עמד וגו' מאי על ספר הישר זה ספר בראשית שהוא ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים דכתיב תמות נפשי מות ישרים. והיכא רמיזא עמידת השמש וזרעו יהיה מלא הגוים אימתי יהיה כח זרע אפרים ירוע אצל מלא הגוים בשעה שהעמיד חמה ליהושע. כמה עמד. ר' יהושע בן לוי אמר כיום תמים. כ"ד שעה. כיצד אול שית וקם שית כללו של דבר כיום תמים כו'. פי' כתיב ויעמד השמש בחצי השמים. וכתיב ולא אץ לבוא כיום תמים. כלל עמידתו כיום תמים שהוא כ"ד שעות. כיצד עלה שש כמנהגו עד שהגיע לחצי השמים ועמד שם שש שעות וירד ו' שעות כמנהגו עד שהגיע למערב ולא אץ לבוא כיום תמים ועמד שם ו' שעות אחרות. הרי כ"ד שעות כיום תמים. ר"א אומר כ"ד שעות זולתי י"ב שעות שבכל יום הכל ל"ו שעות. כיצד עלה מן המזרח שש שעות עד שהגיע בחצי השמים ועמד שם י"ב שעות וירד למערב שש שעות וכשהגיע למערב לא אץ לבוא אלא עמד שם י"ב שעות. נמצאת עמידתו בשני מקומות כ"ד שעות כיום תמים. ר' שמואל בר נחמני אמר עלה כמנהגו ו' ועמד המשש בחצי השמים י"ב וירד ו' ועמד במערב כ"ד שעות שנאמר ולא אץ לבוא אלא עמד כיום תמים כ"ד שעות נמצאת עמידתו בשני מקומות ל"ו שעות. וי"ב כמנהגו הכל מ"ח שעות. אינא דמתני לה אתוספתא גם היא כדרך הזאת. תנא כשם שעמדה לו חמה ליהושע כך עמדה לו למשה ולנקדימון בן גוריון כו'. איני והכתיב ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו לשמע ה' בקול איש וגו'. ופרקי' איכבי תימא עמידה הואי מיהו שעות נפישן כולי האי לא הוה. ואיבעי תימא אבני ברד הוא דלא הוו כדכתיב וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים וגו'; ויאמר ללמד בני יהודה קשת הנה היא כתובה על ספר הישר. מאי על ספר הישר. א"ר יוחנן זה ספר בראשית כו'. כדאמרן. והיכא רמיזא ידך בעורף אויביך. איזו היא מלחמה שהיא צריכה יד כנגד העורף הוי אומר זה קשת ר' אלעזר אמר זו ספר משנה תורה כו'. וירם הטבח את השוק והעליה וישם לפני שאול. מאי והעליה ר' יוחנן אמר שוק ואליה. ר' אלעזר אמר שוק וחזה. ר' שמואל בר נחמני אמר שוק ושופי ומאי והעליה דשופי עילוי שוק קאי; **לא** תתיחד אשה עמהן מפני שחשודין על העריות

עין משפט נר מצוה

יג א מי' פכ"ב מהל' איסורי ביאה הל' ח סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' כב סעיף ה:

תורה אור השלם

1. וַיִּרַם הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּרַח עָמָד עַד יָקֹם גּוֹי אֹיְבָיו הֲלֹא הִיא כְתוּבָה עַל סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים: יהושע י יג
2. מִי מְנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפַּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמוֹהוּ: במדבר כג י
3. וְיִמְאַן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי בְּנִי יָדַעְתִּי גַּם הוּא יִהְיֶה לָּעָם וְגַם הוּא יִגְדָּל וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטָן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ וְזַרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא הַגּוֹיִם: בראשית מח יט
4. הָיוֹם הַזֶּה אָחֵל תֵּת פַּחְדְּךָ וְיִרְאָתְךָ עַל פְּנֵי הָעַמִּים תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שִׁמְעֲךָ וְרָגְזוּ וְחָלוּ מִפָּנֶיךָ: דברים ב כה
5. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ: יהושע ג ז
6. אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַיְיָ בְּיוֹם תֵּת יְיָ אֶת הָאֱמֹרִי לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמַר לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁמֶשׁ בְּגִבְעוֹן דּוֹם וְיָרֵחַ בְּעֵמֶק אַיָּלוֹן: יהושע י יב
7. וְלֹא הָיָה כַיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל: יהושע י יד
8. וַיְהִי בְּנָסָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּמוֹרַד בֵּית חוֹרוֹן וַיְיָ הִשְׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם עַד עֲזֵקָה וַיָּמֻתוּ רַבִּים אֲשֶׁר מֵתוּ בָּאֲבָנִי הַבָּרָד מֵאֲשֶׁר הָרְגוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּחָרֶב: יהושע י יא
9. וַיֹּאמֶר לְלַמֵּד בְּנֵי יְהוּדָה קֶשֶׁת הִנֵּה כְתוּבָה עַל סֵפֶר הַיָּשָׁר: שמואל ב א יח
10. יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ: בראשית מט ח
11. וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְיָ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּבָאתָ וְיָרַשְׁתָּ אֶת הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְיָ לַאֲבֹתֶיךָ: דברים ו יח
12. וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְיָ קול יְהוּדָה וְאֶל עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רַב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה: דברים לג ז
13. בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: שופטים יז ו
14. רַק לְמַעַן דַּעַת דֹּרוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְלַמְּדָם מִלְּחָמָה רַק אֲשֶׁר לְפָנִים לֹא יְדָעוּם: שופטים ג ב
15. וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיְיָ לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָנוּ אֶל הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם בּוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ בְּיָדוֹ: שופטים א א-ב
16. וַיָּרֶם הַטֹּבֵחַ אֶת הַשּׁוֹק וְהָעֲלִיָּה וַיָּשֶׂם לִפְנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׁאָר שִׂים לְפָנֶיךָ אֱכֹל כִּי לְמוֹעֵד שֻׁמַּר לְךָ לֵאמֹר הָעֵם קָרָאתִי וַיֹּאכַל שָׁאוּל עִם שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא: שמואל א ט כד

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com